Länsstyrelsen Värmland

BESLUT

Datum
2017-02-27

Referens
511-2232-2015

Naturvård
Jan Rees

BILDANDE AV NATURRESERVATET STOR-ÄLGSJÖN, STORFORS OCH KRISTINEHAMNS KOMMUNER

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) de två områden som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara Naturreservatet Stor-Älgsjön.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 2, för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Naturreservatet bildas i syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald i ett område med värdefulla och relativt orörda naturskogar, våtmarker och sjöar. Syftet är vidare att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skog, våtmarker och stränder tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik, med undantag för de delar där restaureringsåtgärder i form av naturvårdsbränning är lämpliga. Området görs tillgängligt för friluftslivet och åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv. Anläggningar ska finnas för besökarnas olika behov och ska ha en kanaliserande effekt i syfte att erhålla långsiktig samexistens mellan friluftsliv och biologisk mångfald.

Skälen för beslutet

Naturskogsmiljön inom området, i kombination med sjöns stränder och öar, skapar förutsättningar för höga värden för den biologiska mångfalden, men utgör även en värdefull miljö för det rörliga friluftslivet. Skogsbruk inom området skadar värden för både den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet, varför området bör ges ett långsiktigt skydd inom ramen för ett naturreservat.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
2. schakta, tippa, gräva, borra, spränga, anordna upplag eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
3. anlägga ledning i mark, luft eller vatten,
4. dämma, vidta vattenreglering, fylla, påla, rensa, bortleda vatten samt vidta andra åtgärder som kan förändra vattnets djup och läge,
5. avvattna mark, leda bort yt- och grundvatten eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologi,
6. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning på mark eller i vatten,
7. tillföra växtnäringsämne (handelsgödsel, stallgödsel, slam eller annat organiskt avfall), jordförbättringsmedel eller kalk,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
9. framföra motordrivet fordon på land annat än fram till och på anlagd parkeringsplats och båtiläggningsplats,
10. framföra motorbåt i högre hastighet än fem knop,
11. införa för området främmande växt- eller djurart.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. röjning och utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. anläggande och underhåll av väg, parkeringsplats, båtiläggningsplats och vindskydd enligt karta i bilaga 3,
3. uppläggning av båtar och kanoter enligt karta i bilaga 3,
4. naturvårdsbränning samt tillhörande säkerhetsåtgärder, enligt karta i bilaga 3,
5. uppsättning och underhåll av informationstavlor enligt karta i bilaga 3,
6. anläggande, utmärkning och underhåll av vandringsled enligt karta i bilaga 3,
7. undersökning av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller på något sätt skada berg, jord eller sten, eller att omlagra eller bortföra sten,
2. framföra motordrivet fordon på land annat än fram till och på anlagd parkeringsplats och båtiläggningsplats,
3. framföra motorbåt i högre hastighet än fem knop,
4. göra upp eld annat än på anvisad plats,
5. fälla, eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar, stubbar, bark eller grenar,
6. samla in mossor, lavar och vedlevande svampar,
7. gräva eller dra upp kärlväxter,
8. samla in eller skada ryggradslösa djur,
9. medföra hund som inte är kopplad eller annat lösgående sällskapsdjur,

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

10. organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra vetenskapliga eller andra undersökningar.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C gäller inte förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Föreskrifterna gäller inte heller Länsstyrelsen, eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare, att i uppföljnings- eller miljöövervakningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna A1 och C5 gäller inte röjning av uppväxande sly vid underhåll av stigar inom båtuppläggningsområde.

Föreskrifterna A1 och C5 gäller inte uppsättande av fågelholkar och boplattformar för rovfåglar. Samråd ska dock ske med reservatsförvaltaren. Vid oenighet i samrådet gäller inte undantaget från föreskrifterna.

Föreskriften A4, när det gäller att bortleda vatten, gäller inte mindre vattenuttag för hushållsbehov.

Föreskriften A7 gäller inte kalkning som ingår i biologisk återställning av sjöar och vattendrag.

Föreskrifterna A9 och C2 gäller inte för att transportera ut fälld älg, hjort eller vildsvin med terrängskoter i samband med den jakt som är tillåten i reservatet. Vid körning i terräng ska särskild försiktighet iakttas för att undvika skador på mark och vegetation. Föreskrifterna A1 och C5 gäller inte röjning av uppväxande sly eller kvistning för underhåll av befintliga jaktpass. Föreskriften C9 gäller inte vid jakt med hund.

Föreskriften A11 gäller inte inplantering av fisk i fiskesjö med tillstånd till inplantering av fisk i enlighet med gällande bestämmelser.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Stor-Älgsjön har tidigare utgjort ett så kallat domänreservat som avsattes 1959 och hade i princip samma gränser som det större delområdet i naturreservatet. Enligt uppgift var avsättningen främst tänkt att skydda landskapsbilden med vackra tallar på klippsträndernа runt sjön. Det sydliga delområdet är en nyckelbiotop som identifierades av Sveaskog under bolagets egen inventering. Som en del i den omfattande markaffären Sveaskogspaketet, där staten bytte statligt ägd skogsmark mot privatägd mark med höga naturvärden, avyttrades ett större markområde i trakterna. Inom detta område fanns dock mindre delar med höga naturvärden och dessa undantogs när marken avyttrades. Skogen inom det tidigare domänreservatet har inte avverkats för att skydda landskapsbilden, medan skogen i det sydliga delområdet ligger på en svårtillgänglig höjd med för moderna skogsmaskiner besvärlig topografi, vilket förmodligen är anledningen till att den bevarats.

Länsstyrelsens bedömning

Området kring Stor-Älgsjön innehåller delar där skogen är naturskogsartad och hyser stora värden för naturvården. Naturen inom området är variationsrik och det finns en stor mångfald av växt- och djurarter som är knutna till områdets naturmiljöer, inklusive både rödlistade arter och signalarter. Stor-Älgsjön är dessutom ett viktigt område för det rörliga friluftslivet och har potential att bli ännu mer betydelsefullt framöver tack vare den tilltalande landskapsbilden, möjligheten till båt- och kanotliv samt att området är lättillgängligt. För att områdets värden ska bestå, är det nödvändigt att det undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärden och värden för friluftslivet skadas. Länsstyrelsen bedömer därmed att området ska förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen har iakttagit proportionalitetsprincipen vid den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen. Dessa är nödvändiga och går inte längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte för allmänintresset, samtidigt som markägaren genom köp kompenserats för sin ekonomiska förlust.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 88 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd, samt att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med de för området gällande kommunala översiktsplanerna.

Sakägares och remissinstansers synpunkter

Inga synpunkter har inkommit.

Upplysningar

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. Om detta inte görs går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i Nya Wermlandstidningen och Värmlands Folkblad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Länsstyrelsen i Värmlands län är förvaltare av naturreservatet.

Beskrivning av området

Naturreservatet Stor-Älgsjön är variationsrikt och utgörs av en näringsfattig sjö med öar och stränder, samt ett större skogsparti söder om sjön. Stränderna är även de av varierande karaktär, från brant stupande klippor och rundade hällar till gungflymattor med tranbär och rosling. I höjdlägen och längs stränder där jordmånen är tunn utgörs skogen främst av tall och den vackra hällmarkstallskogen ramar in sjön på ett mycket tilltalande sätt. Längre från stränderna och i svackor uppe på höjden, där mikroklimatet är fuktigare, dominerar granen och den ställvis rika förekomsten av hänglavar skapar en trolsk stämning. Skogen är flerskiktad och de äldsta träden är omkring 150 år gamla. Det finns relativt gott om död ved i olika stadier av nedbrytning, i synnerhet vid ett mindre område med stormfällda träd där förekomsten är riklig. Mindre partier med sumpskog förekommer och där är inslaget av löv, särskilt björk, högre.

Stor-Älgsjön är ett lättillgängligt område som har stor betydelse för friluftslivet, i synnerhet för båtliv och kanoting. Landskapet sett från sjön känns ovanligt vildmarkspräglat för att ligga i södra Värmland, och trots att skogsbruket pågår bakom en tunn skärm av äldre träd blir exploateringen aldrig påträngande. De talrika öarna, både större skogklädda holmar och mindre skär, bidrar till landskapsbilden och skapar värden för djur- och

växtlivet. I sjön födosöker storlom, fiskgjuse och fisktärna, medan spår av tjäder och spillkråka förekommer rikligt i skogsområdena.

De befintliga värdena för både friluftsliv och naturvård har goda förutsättningar att med tiden utvecklas ytterligare i en del av Värmland där skogen är relativt hårt brukad.

En fördjupad områdesbeskrivning återfinns som bilaga 4 till detta beslut.

Hur man överklagar, se bilaga 5

Landshövding Kenneth Johansson har fattat beslut i detta ärende. Handläggare Jan Rees har varit föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också länsråd Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson samt enhetschef Thomas Östlund.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Naturreservatet Stor-Älgsjön	
NVR-id	2045803	
Kommuner	Storfors och Kristinehamn	
Lägesbeskrivning	Stor-Älgsjön ligger 12 km sydväst om Storfors och 18 km norr om Kristinehamn.	
Naturgeografisk region	28b, Sydligt boreala kuperade områden	
Huvudsaklig objektkategori	Sjö eller vattendrag	
IUCN-kategori	Ia, strikt naturreservat	
Fastigheter	Fastighetsbildning pågår	
Ägare	Staten	
Areal	Cirka 272 hektar, varav 119 hektar landareal och 153 hektar vattenareal	
Naturtyper (enligt KNAS, kontinuerlig naturtypskartering av skyddade områden)	Tallskog Granskog Barrblandskog Barrsumpskog Lövblandad barrskog Triviallövskog Lövsumpskog Ungskog inkl. hyggen Sumpskogsimpediment Övriga skogsimpediment Våtmark Limnogen våtmark Övrig öppen mark Sjöar och vattendrag **Summa** varav produktiv skog	12,9 ha 29,6 ha 24,1 ha 6,7 ha 3,3 ha 7,4 ha 1,3 ha 2,6 ha 1,1 ha 1,4 ha 20,8 ha 5,7 ha 2,9 ha 152,7 ha **272,4 ha** 87,8 ha
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen i Värmlands län	

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Föreskriftskarta
4. Områdesbeskrivning
5. Hur man överklagar

Länsstyrelsen Värmland

BESLUTSKARTA
Datum
2017-02-27

BILAGA 1
Referens
511-2232-2015

Naturvård
Jan Rees

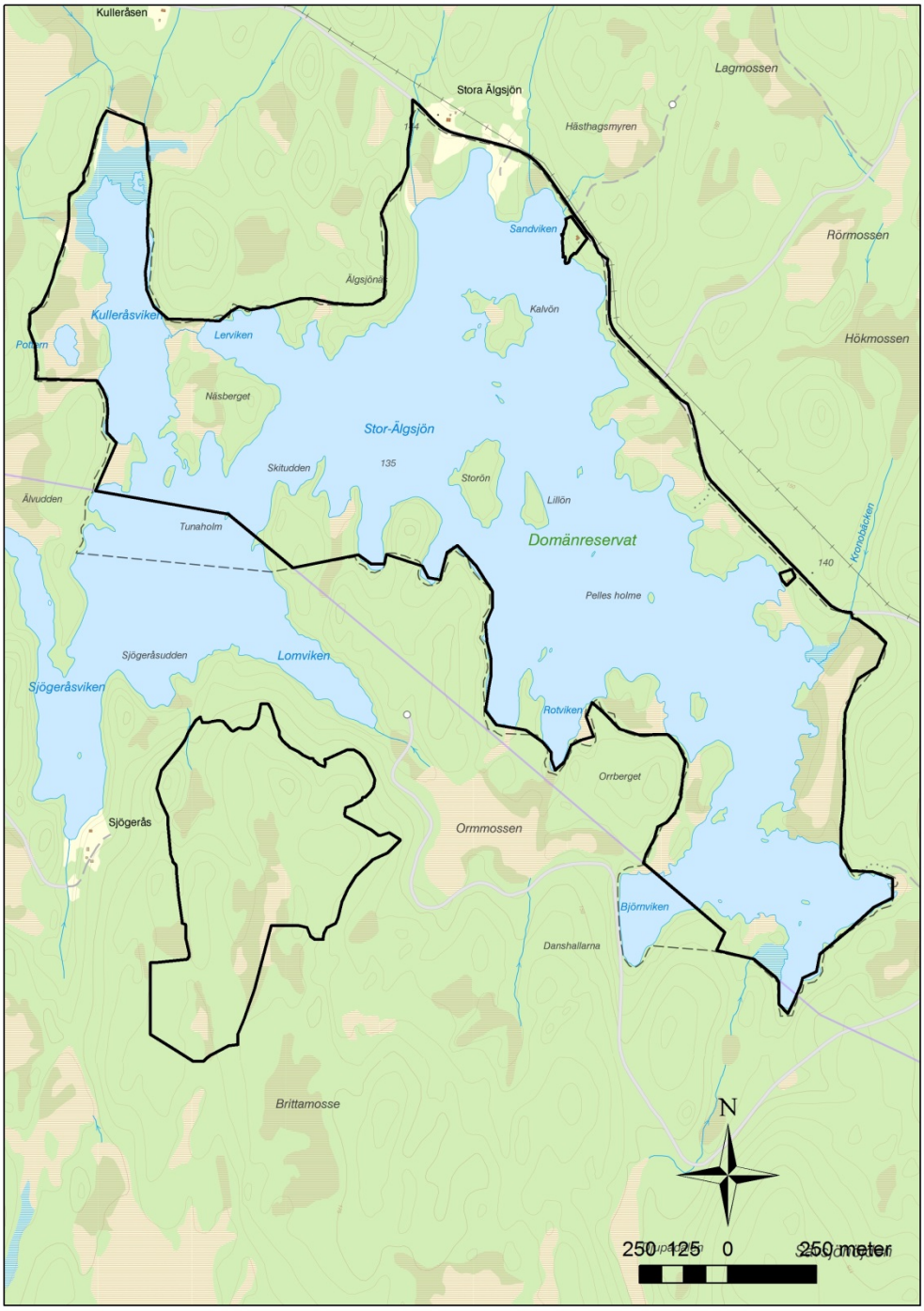

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslutskarta för Naturreservatet Stor-Älgsjön (svart linje).

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Våxnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

Naturvård
Jan Rees

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET STOR-ÄLGSJÖN

1. Syftet med naturreservatet

Naturreservatet bildas i syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald i ett område med värdefulla och relativt orörda naturskogar, våtmarker och sjöar. Syftet är vidare att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skog, våtmarker och stränder tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik, med undantag för de delar där restaureringsåtgärder i form av naturvårdsbränning är lämpliga. Området görs tillgängligt för friluftslivet och åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv. Anläggningar ska finnas för besökarnas olika behov och ska ha en kanaliserande effekt i syfte att erhålla långsiktig samexistens mellan friluftsliv och biologisk mångfald.

2. Administrativa data

Objektnamn	Stor-Älgsjön
NVRnummer	2045803
Kommun	Storfors och Kristinehamn
Markslag och naturtyper*:	
Produktiv skogsmark	87,8 ha
Tallskog	12,9 ha
Granskog	29,6 ha
Barrblandskog	24,1 ha
Barrsumpskog	6,7 ha
Lövblandad barrskog	3,3 ha
Triviallövskog	7,4 ha
Lövsumpskog	1,3 ha
Ungskog inklusive hyggen	2,6 ha
Impediment	2,5 ha
Våtmark	26,5 ha
Övrig öppen mark	2,9 ha
Sjöar och vattendrag	152,7 ha
Total areal	**272,4 ha**

Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Hällmarkstallskog, gammal granskog
Strukturer	Grova träd, grovbarkiga träd, solbelysta tallstammar, liggande och stående död ved
Arter	Garnlav, brunpudrad nållav, spillkråka
Friluftsliv	Attraktiv landskapsbild i form av sjö med stränder och öar, vildmarkskänsla

*arealer för markslag och naturtyper baseras på KNAS. Summan är en summering av de ingående delområdenas avrundade arealer. Avrundningen kan innebära att den sammanlagda KNAS-arealen inte är den samma som reservatets totala areal.

3. Historisk markanvändning

Stor-Älgsjön har tidigare utgjort ett så kallat Domänreservat som avsattes 1959 och hade i princip samma gränser som det större delområdet i naturreservatet. Enligt uppgift var avsättningen främst tänkt att skydda landskapsbilden med vackra tallar på klippstränderna runt sjön, vilket innebär att tallarna var gamla redan då. Skogen har sedan sparats i en zon runt sjön för att bevara landskapsbilden men runt reservatet är den relativt hårt brukad. Skogen i det sydliga delområdet ligger på en svårtillgänglig höjd med för moderna skogsmaskiner besvärlig topografi, vilket förmodligen är anledningen till att den inte avverkats. Trädens ålder inom reservatsområdet visar dock tydligt att skogen varit påverkad av skogsbruk tidigare, och träd äldre än omkring 150 år saknas. I områdets nordvästra del finns igenväxande odlingsmark som tidigare tillhörde gården Stora Älgsjön och brukades när gården var aktiv.

4. Områdets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden
Den naturskogsartade skogen som förekommer inom naturreservatet har lämnats orörd under lång tid, vilket har skapat goda förutsättningar för arter som är knutna till äldre skog. Variationen inom området bidrar till biologisk mångfald och flera rödlistade arter har påträffats, både bland kryptogamer och bland fåglar. Särskilt bevarandevärda strukturer är äldre träd, solbelysta tallstammar och död ved.

Kulturhistoriska bevarandevärden
Inga särskilda kulturhistoriska värden är kända inom området.

Bevarandevärden för friluftsliv
Stor-Älgsjöns landskapsbild med äldre tallar på stränder och öar mot det glittrande vattnet är mycket behaglig och tillsammans med områdets vildmarkskänsla skapas goda förutsättningar för ett berikande friluftsliv.

Geovetenskapliga bevarandevärden
Inga särskilda geovetenskapliga värden är kända inom området.

5. Skötselområden

Reservatet utgörs i sin helhet av ett enda skötselområde, skog, våtmark och sjö, som omfattar hela ytan.

Skötselområde 1: Skog, våtmark och sjö, 272 hektar

Skogen inom värdekärnorna utgörs främst av naturskogsliknande tall-, gran- och barrblandskog med mindre inslag av lövträd. Närmast stränderna och på magrare marker dominerar tallen och typisk hällmarkstallskog förekommer både vid sjön och på höjden. I svackor och längre från stranden där jordmånen är djupare dominerar granen. Våtmarkerna utgörs främst av näringsfattiga tallmossar men det finns även något rikare områden. Stor-Älgsjön är en eutrof sjö med en artfattig fiskfauna, men förekomst av skyddsvärda fåglar. Hela reservatet lämnas till fri utveckling med enda undantag att mindre delområden kan brännas för att skapa större värden hos tall och öka mängden död ved. Den övriga skogen får åldras på ett naturligt sätt, vilket också kommer att öka tillgången på gamla träd och skapa död ved genom angrepp från insekter och svampar.

Bevarandemål
Gammal barrskog med strukturer som grovbarkiga träd, olika åldrar på träden, död ved i olika stadier av nedbrytning, solbelysta tallstammar och stabilt, fuktigt mikroklimat. Området ska utgöra en god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som förekommer i området och andra arter som är naturliga för naturtyperna. Arealen barrskog ska vara minst 88 hektar.

Åtgärder
Området ska lämnas till fri utveckling och tillåtas att utvecklas genom intern dynamik, med undantag för de områden där naturvårdsbränning är lämplig.

Skötselområde 2: Friluftsliv

Naturreservatet Stor-Älgsjön ligger nära väg och är lättillgängligt för det rörliga friluftslivet, i synnerhet det båtburna. Den gamla tallskogen på stränder och öar skapar en vacker landskapsbild tillsammans med det glittrande vattnet. I delar av området finns en för södra Värmland ovanlig vildmarkskänsla bevarad. Vandring, fiske, båtliv och kanotpaddling är aktiviteter som lämpar sig i området och kan ge berikande upplevelser.

Bevarandemål
Reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten genom att åtgärder underlättar för det rörliga friluftslivet, inklusive vattenburna aktiviteter. Allmänheten ska även informeras om reservatets naturvärden med informationsskyltar.

Åtgärder
Naturreservatets gräns markeras enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Två parkeringsplatser för 3-4 bilar vardera anordnas och informationstavlor placeras vid dessa. Eldstäder byggs vid fyra platser och vindskydd vid en av dessa. En kortare vandringsled anläggs fram till vindskyddet samt till två uddar med utblickar över sjön. Vid sjöns norra strand upprustas en befintlig båtiläggningsplats och här placeras även en torrtoalett i anslutning till

parkering och eldplats. En yta runt parkering och eldstad bibehålls öppen och fri från sly. I två områden på sjöns nordöstra strand ska det finnas möjlighet att ha båtar och kanoter liggande på land.

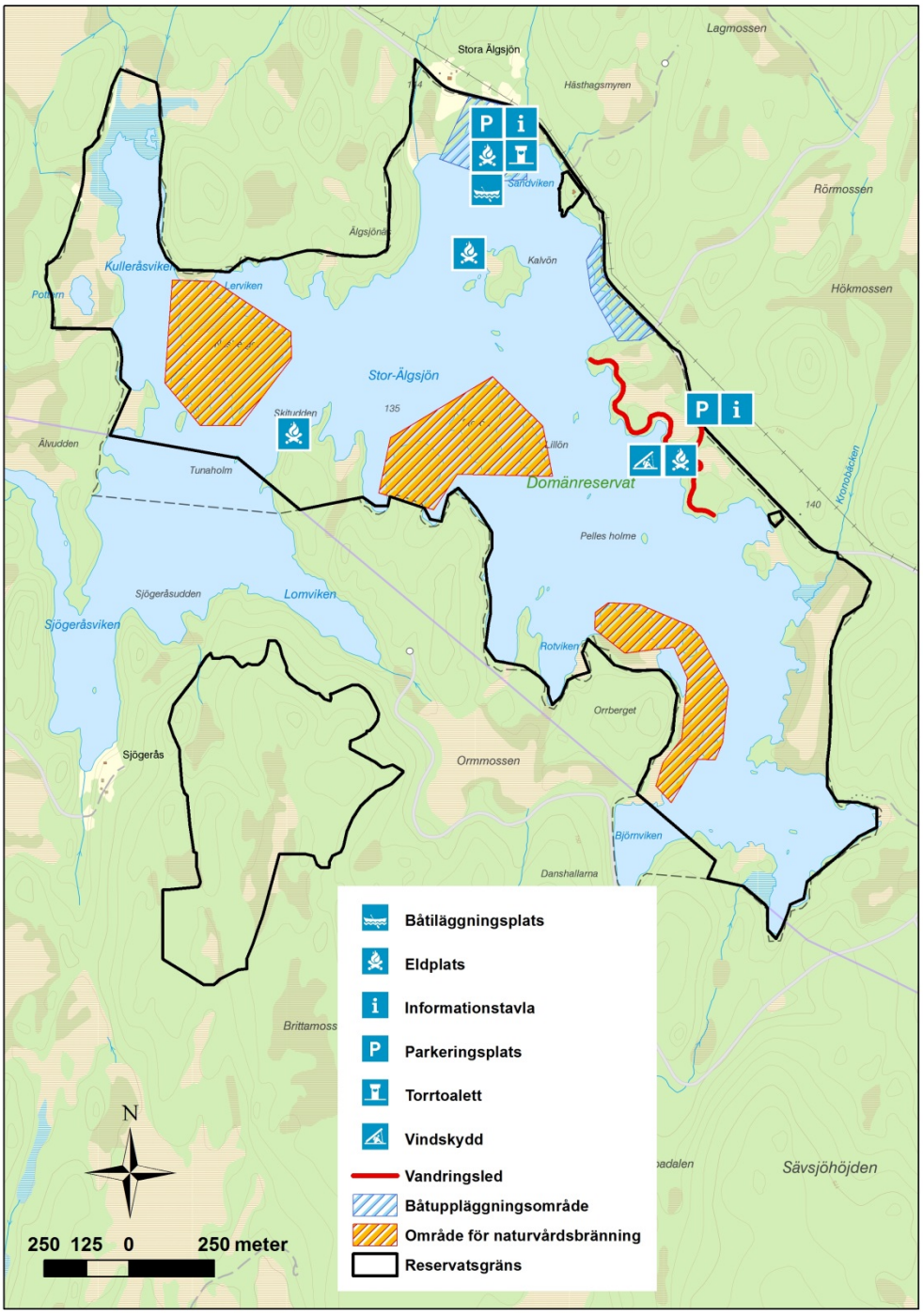

Karta som visar lokalisering av skötselåtgärder och anläggningar för att underlätta det rörliga friluftslivet inom naturreservatet Stor-Älgsjön.

6. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
Markering av reservatsgräns	1	hela reservatet
Naturvårdsbränning	3	del av 1
Anläggande av parkeringsplatser	1	2
Uppsättande av informationstavlor	1	2
Byggande av eldstäder	2	2
Byggande av vindskydd	2	2
Anläggande av vandringsled	2	2
Anläggande av torrtoalett	2	2
Upprustning av båtiläggningsplats	3	2

7. Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Bevarandemålen för området kommer att preciseras i nivåsatta s.k. målindikatorer. En redogörelse för uppföljning av målindikatorerna kommer att finnas i en särskild uppföljningsplan.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången för åtgärden.

8. Genomförd dokumentation

Skogen inom området inventerades vid Sveaskogs nyckelbiotopinventering och har sedan även inventerats översiktligt av Länsstyrelsens personal, men inventeringarna har inte dokumenterats.

Länsstyrelsen Värmland

FÖRESKRIFTSKARTA **BILAGA 3**

Datum
2017-02-27

Referens
511-2232-2015

Naturvård
Jan Rees

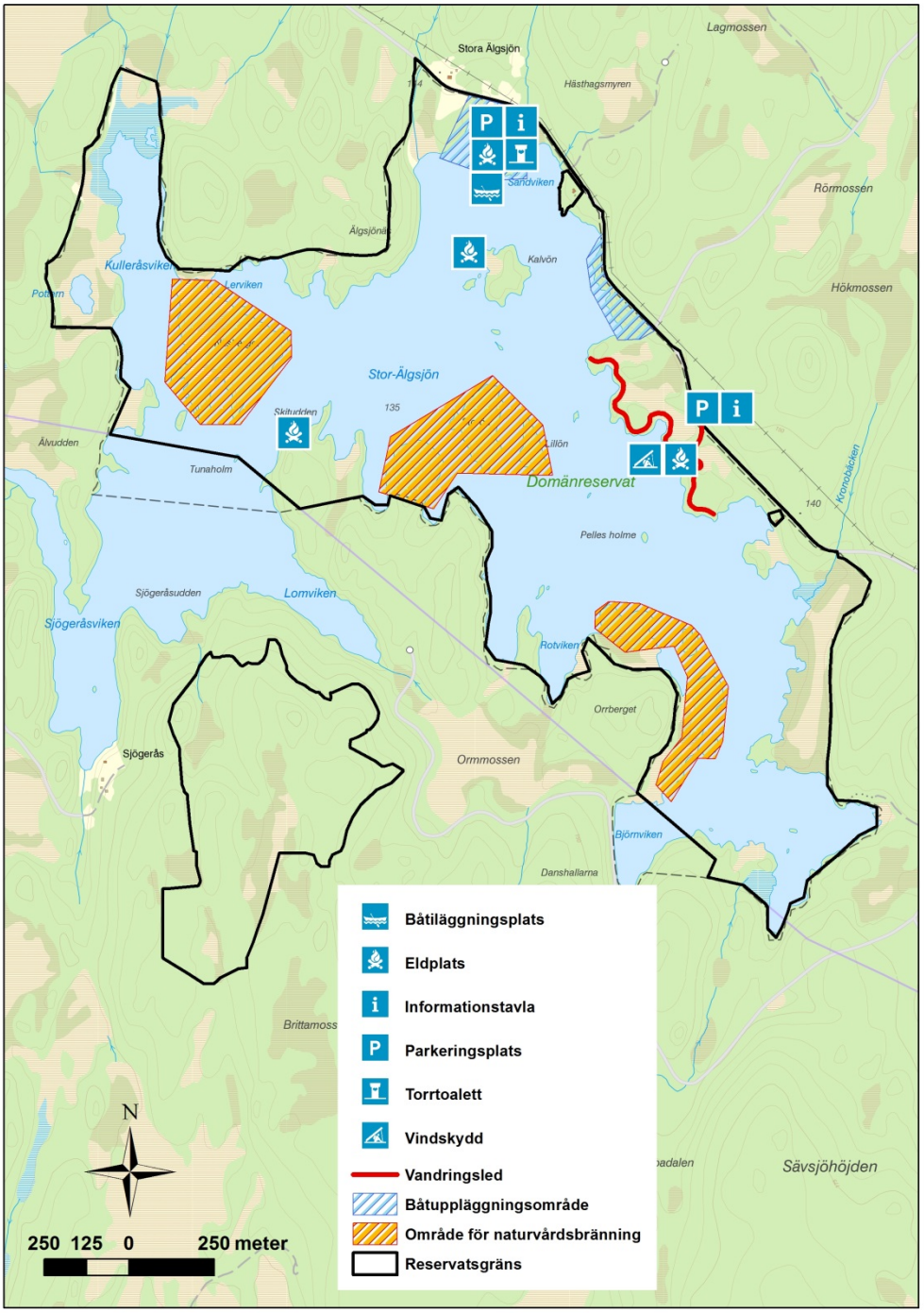

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karta som visar lokalisering av skötselåtgärder och anläggningar för att underlätta det rörliga friluftslivet inom naturreservatet Stor-Älgsjön.

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Våxnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

Länsstyrelsen
Värmland

Naturvård
Jan Rees

STOR-ÄLGSJÖN

ETT VARIATIONSRIKT OMRÅDE I SJÖLANDSKAPET SYDVÄST OM STORFORS

Den sydöstra delen av Värmlands län är rik på sjöar och i den västra delen av detta sjö- och skogslandskap ligger Stor-Älgsjön. Reservatsområdet är variationsrikt och utgörs av en näringsfattig sjö med öar och stränder, samt en höjdplatå söder om sjön med äldre barrblandskog. Stränderna varierar mellan bergsbranter som stupar ner i sjön, flacka hällmarker och olika typer av våtmarker. Det finns öar av flera storlekar, inklusive skogklädda holmar och mindre skär. Fiskfaunan i sjön omfattar de vanligaste arterna och här födosöker storlom, fiskgjuse och fisktärna. Spår av tjäder och spillkråka förekommer rikligt i skogsområdena, liksom flera signalarter bland kryptogamer och insekter.

Beskrivning av området

Skogen

Den del av höjden söder om sjön som ingår i reservatet utgörs av en platå med äldre barrblandskog. Området sluttar svagt söderut och genomkorsas i den norra delen av nord-sydliga sänkor. Markförhållandena är varierande och det förekommer mindre områden med relativt gles hällmarkstallskog på de högsta platserna. Tjäderbetade tallar noterades i den här delen men inga tydliga spår efter någon spelplats kunde konstateras. I sänkorna mellan de mindre höjdryggarna domineras skogen av gran med främst mossor på marken, tack vare fuktigare mikroklimat och bättre jordmån. Ställvis är mängden hänglavar hög. Skogen är generellt flerskiktad och lucköppen och det finns relativt gott om död ved i olika stadier av nedbrytning, i synnerhet vid ett mindre område med stormfällda träd där förekomsten är riklig. Delar av skogsområdet är blockrikt och lodytor förekommer också på de mindre bergsryggarna. Mindre partier med sumpskog ligger insprängda i området och där är inslaget av löv, särskilt björk, lite högre även om tallen är det dominerande trädslaget. De äldsta träden är omkring 150 år gamla och det är tydligt att plockhuggning har förekommit. Gnagspår av bronshjon och vågbandad barkbock är tämligen vanliga på senvuxna granar och bland kryptogamerna kan nämnas garnlav, brunpudrad nållav och korallav. Bland rödlistade fåglar förekommer kungsfågel och spillkråka. Området ligger delvis i en utpekad värdetrakt för barrblandskog.

Skogen längs Stor-Älgsjöns stränder och på öarna domineras av barrblandskog och hällmarkstallskog, där de äldsta träden är 100-150 år gamla

och mindre delar utgörs av värdekärna. Flera öar och uddar har en yttre kant av hällmarkstallskog medan det inre av dem består av grandominerade områden. Flera stora lärkträd växer även i området, kanske ett resultat av att fröblandningar i äldre tider ofta innehöll en viss mängd lärkfrön. Skogen har börjat självgallra, men mängden död ved är inte påfallande stor runt sjön. Tallarna längs stranden är naturligtvis solbelysta och utgör del i den vackra landskapsbilden. Spår efter bäver förekommer runt hela sjön, och djuren har reducerat lövandelen i skogen.

Självgallrande barrskog i reservatets södra delar.

Sjön

Stor-Älgsjön är en näringsfattig sjö med en area på drygt 2 km^2 och ett största djup på 14 meter. Större delen av sjöns yta ingår i reservatet. Sjön är försurad och påverkad av kvicksilver men anses ändå hålla god ekologisk status. Fiskfaunan omfattar de för sportfisket intressanta arterna gädda, abborre, mört och möjligen sik. Stränderna är mycket flikiga, vilket skapar stor variation med olika naturtyper runt sjön, inklusive bergsbranter, flacka hällar, våtmarker och steniga skär. I den sydöstra delen av sjön växer en del bladvass och området förefaller mer näringsrikt. Sjön är en utmärkt plats för vattenburet friluftsliv, främst fiske, båtliv och kanotpaddling. Området är tyst och från delar av sjön märks mycket lite mänsklig aktivitet. Stor-Älgsjön är utpekad som regionalt värdefullt vatten av Länsstyrelsen.

Äldre tallar längs Stor-Älgsjöns stränder skapar en vacker landskapsbild.

Våtmarkerna

I reservatet ingår mindre områden med våtmarker, främst av högmossetyp och i stora delar bevuxna med tall. I den relativt näringsrika lilla myrsjön Pottern i reservatets västra delar växer näckrosor och i anslutning till denna finns mer näringsrika myrmarker där växtligheten domineras av olika starrarter.

Text och foto: Jan Rees

Länsstyrelsen
Värmland

Bilaga 5
Formulär nr 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos **regeringen, Miljödepartementet.**
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till **Länsstyrelsen** och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom **tre veckor** från den dag Ni **fick del av beslutet**, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.

Utgåva 8/07